

Luceafărul

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

ÎN NUMELE TINEREȚII, ÎN NUMELE VIITORULUI

Săptămâna care a trecut a fost marcată de unele evenimente ce aparțin istoriei noastre: cea de a 40-a aniversare a victoriei asupra fascismului și „Ziua independenței de stat a României”. Marea adunare festivă desfășurată în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, citorul marelui epoci de înflorire a României socialiste, a pus în lumină cu deosebită pregnanță semnificația evenimentelor celebrate, constituindu-se într-un înalt omagiu adus eroilor neamului românesc, celor ce s-au jertfit pentru libertatea și independența patriei. A fost relevată contribuția României la victoria asupra fascismului, angajarea țării noastre cu întregul potențial material și uman în luptele împotriva Germaniei hitleriste.

Filă de istorie, filă de epopee înscrise sub semnul eroismului unui popor ce și-a făcut din dăruirea pentru patrie și pentru idealurile ei un standard al demnității și al permanenței. Cu adinți reverberații în elna prezentei care, încă, poartă ca pe a desăvârșite de sens planul, împlinirea a două decenii de la Congresul al IX-lea al partidului, prag al unei epoci numite cu îndreptățită mândrie „Epooca Nicolae Ceaușescu”, timp de înflorire multilaterală a patriei, de afirmare strălucită a sa în lumea contemporană, ca o patrie a muncii, a păcii și a omeniei.

Prin glasul președintelui său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, poporul român își face cunoscută lumii voința sa de pace, viul său cuceritor de construcție a unui viitor demn și prosper, ferit de pericolul unor confragații nimicitoare.

Acum, la aniversarea a patru decenii de la încheierea unui război care a insingurat planeta, acum, când atmosfera de încordare internațională generată de continuarea inumană a cursei a înarmării, confine germele unor posibile războaie, România socialistă a lansat un apel vibrant la unitatea tuturor forțelor și energiilor planetei pentru apărarea dreptului suprem al omenirii la viață, la o existență liberă, la o colaborare și pace între popoare.

Istoria aduce spre clipa de azi mărturiile sale zguduitoare, avertismentul său grav. Ele se adresează, poate în primul rând, generațiilor tinere, celor care vor și au dreptul să trăiască pe un Pământ eliberat de teamă și de injustiții.

În consens deplin cu această aspirație a tinerilor planetei, tinăra generație a României socialiste își îndreaptă în aceste zile gândul

spre marelui forum care va da expresie angajării sale, sub conducerea comunistilor, în marea și unitară luptă al edificării viitorului patriei.

Congresul al XII-lea al U.T.C., Conferința U.A.S.C.R. și Conferința națională a organizației pionierilor reunite în Forumul Tineretului ce se va desfășura în săptămâna care urmează constituie deopotrivă o sărbătoare a tineretului și a momentului unui bilanț lucid al participării membrilor organizației revoluționare a tineretului la tot ceea ce s-a înfăptuit în acești ani sau, după expresia consacrată de un mare poet, „la tot ce devine în Patrie”. Semnind în cartea muncii pentru țară pe santerele naționale ale tineretului, la Canalul Dunăre-Mare Neagră, la Motru, la Porțile de Fier, în agricultură, în mari întreprinderi, învățând în școli și facultăți, perfecționându-se necontenit sub semnul spiritului revoluționar, tinerii României răspund cu dăruire și încredere minunatelor condiții de viață, muncă și învățare ce le-au fost create prin grija partidului, a secretariatului general, tovarășului Nicolae Ceaușescu, arhitectul unei politici de esență profund patriotică și umanistă, cel care a definit și definites tineretul drept „viitorul însuși al națiunii noastre socialiste”.

Anii noștri, anii Epocii Nicolae Ceaușescu, au consacrat și în planul culturii realizări de excepție prilejind în acest context afirmarea unui mare număr de autori tineri. Putem afirma că există, ca este în cursa de impunere definitivă — prin mesaj și valoare artistică — o literatură a tinerilor care abordează cu talent teme ale vieții, ale prezentului. Romane ale santerului, cărți de reportaj ori de versuri purtând semnătura unor scriitori tineri devin argumente conecete în sprijinul acestei afirmații.

Forumul tineretului are și în ceea ce privește angajarea tinerei generații românești în problemele majore ale lumii de azi o semnificație deosebită, desfășurându-se în anul consacrat — ca urmare a unei inițiative românești — drept An Internațional al Tineretului. „Participare, dezvoltare-pace” este deviza care exprimă și idealurile unei virste, voința sa de implicare responsabilă în construirea viitorului.

Deschiderea spre evenimentul marelui din viața tinerei generații a patriei care are loc în aceste zile de primăvară este, asadar, o deschidere de conștiință sub cupola de sens a edificării lumii de mâine, ca o lume a păcii, prieteniei, progresului multilateral.

Luceafărul

Blaga, poetul

Vă aduceți aminte, iubiti prieteni transilvăni, liceeni, cu un sfert de veac în urmă, leșiseram pe dealul Feleacului într-o livadă acum în luna înfloririi și ne așezarăm în iarba sfințică și feciorenică cum eram cu toții ajunși de la țară la învățătură.

Și unul dintre noi deschise cartea de poezie a lui Lucian Blaga și transfigurată cîtea cu glas înalt ca din ceaslov acele poezii în fata cărora fără să băgăm de seamă ne descoperim cu toții ca în sanctuar.

Incepuseră greierii să zădărească văzduhul ciocelii, înflorise liliacul și-n frunze albinele cerneau lumina soarelui ce ne învălăia paradisul ascultând și murmurând în taină corola de minuni a lumii. Toti eram blăgii ai atunci, mario pot și retrădă într-o nouă generație o renastere irezistibilă ce ne-a atins adinc sufletele pornite în lume revărsindu-se cu harul lor de pe salele Transilvaniei către anima României și a lumii. Blaga ne era călăuză de taină, îl

Lucaefărul

Lucaefărul

Lucaefărul

Lucaefărul

Lucaefărul

Lucaefărul

Lucaefărul

Lucaefărul

Lucaefărul

Ioan Alexandru

Florin Costinescu

Tinerete și demnitate

Tineri vom fi

Tineri vom fi asemenea celor ce acum Privesc patria printr-un bob de rouă Ca printr-o lentilă ce aduce aproape Intreg pământul cuprins cu palmele amindouă.

Tineri vom fi asemenea vremii în care Totul e truda, totul e mișcare Și pașnică putere de a spune Despre un veac de har și-nțelepciune.

Carmen Focea

CREAȚIE ȘI ANGAJARE

Impetuoasa pulsație

Primăvara este o înfățișare a viului și a certitudinii. Explozia atît de pagnică a culorii — nu numai în afara, dar și în interiorul omului — atît de tonifiantă și explozivă de sunete — al surului apelor, atîngerea tainică a florilor — toate te aruncă foarte aproape de steaua fosforescentă a viului — a acelu vis spre care ai plecat de mult, încă din copilărie și pe care îl vei ajunge, cîndva, cu siguranță, tot într-o primăvară. Nu este mai puțin adevărat că primăvara înseamnă și o apropiere de o certitudine, ea fiind întîlnirea cu noua vîrstă a lucrurilor neretrasă încă în esență.

A intra în primăvară este sinonim cu a te apropia de tine însuși, spre a te cunoaște mai bine, cu a te apropia de semenul tău, lingă al cărui umăr se află propriul tău umăr. Dar o intra în primăvară, înseamnă, înainte de toate a-ți privi țara cu ochii tineri — a privi ce a devenit și armonioasă mișcare, înseamnă a-i desena, încă o dată, în suflet munții, apele și câmpurile, a găsi pentru fiecare culoare care nu se supune vremelniciei.

Acest ritual al reintîlnirii cu anotimpul de

după iarnă se petrece mai ales în taină, în întimitatea sentimentelor umane; ei declanșează întrebări felurite, aduce cu sine răspunsuri de mult așteptate. Într-un sens, primăvara este o edificare asupra condiției umane în măsura în care implică, atît în întrebări, cit și în răspunsuri, timpul.

Nu întîmplător oamenii au așezat sărbătoarea muncii în chiar prima zi a primăverii, muncă fiind aceea care edifică, în modul cel mai subtil, personalitatea umană. Interdependența dintre om și muncă se confundă cu însăși axa istoriei. Iată-ne astăzi într-un punct înalt al istoriei noastre naționale. Este punctul care ne permite să privim și să vedem — intruparea energetică a ideilor de independență, de libertate națională și progres. Fiecare dintre aceste idei a însemnat eroism, putere de dăruire, vis, speranță, certitudine. În luna lui Mai, atît de exuberantă, atît de frenezantă și pură auzim, odată cu foznetul frunzei tinere, glasul lui Ko-

Florin Costinescu

Continuare în pag. a 6-a

EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU — EPOCA DE PUTERNICĂ ÎNFLORIRE A LITERATURII ȘI ARTEI

Mărturie de conștiință

Întîlnite mai întii în paginile unor reviste și ziare, o seamă de articole scrise de Dan Zamfirescu de-a lungul anilor vin acum să se întreacă în imaginea unei publicistici de o rară ardență politică militantă. Ea are în primul rînd meritul de a depune însemnele inconfundabile ale unei mărturii de conștiință. E cu atît mai valoroasă cu cît vine din marea unii cărturar pe care îl știu aplicat în studii de literatură veche, de istorie, bizantinologie, slavistică, balcanistică. În anii din urmă, Dan Zamfirescu putea fi văzut cu figura lui masivă, leoniană, cufundat printre maldărele de manuscrise de la Biblioteca Academiei Române. În pustul sălii de lectură era de intrigat pasiunea lui scormonitoare într-ale vechimii. Nu o știam însă tot atît de puternică și într-ale realităților în care trăim.

Noua lui carte, **(Un Om pentru istorie, de Dan Zamfirescu, Editura Eminescu, 1985),** pe care — mi-a mărturisit — o aștepta cu emoție, vine să confirme această din urmă ipostază. Cărturarul se arată dublat prin aceasta de un om al cetății, de o vibrantă prezență. Mărturia lui de conștiință la însemnele epocii pe care o trăim e concretă, aplicată, în cunoștință de cauză, totală. Ea are în centrul ei iradiant marea personalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a cărui evoluție în planul evenimentelor istorice e îmbrățișată cu fervoare și dăruire exemplare. Autorul procedează cu aceeași pasiune cu care dintre filele de vechi manuscrise extrăgea amprentele votevodale ale lui Neagoe Basarab, pentru a le restitui întregii culturii noastre contemporane. Cartea de față are chiar o arhitectură în acest sens. Constituie pe două planuri paralele — unul al evenimentului politic, celălalt al semnificațiilor culturale — ea urmărește configurarea de ansamblu a noii viziuni revoluționare pe care a imprimat-o tovarășul Nicolae Ceaușescu realităților în care trăim, pe parcursul celor douăzeci de ani de cînd a prelat în minile sale viguroase conducerea partidului și a statului nostru.

Structura evenimentială a publicisticii lui Dan Zamfirescu din această carte îi asigură autorului acumularea treptată a unor semnificații de ample rezonanțe istorice. El comentează cu pasiune și dăruire idei extrase din rapoartele tovarășului Nicolae Ceaușescu la congresele partidului, — de la cel de-al IX-lea, denumit pe drept cuvînt „al Renașterii noastre”, la cel de-al XII-lea —, din expuneri la conferințele naționale sau la plănare ale C.C., din mesaje sau vizite în străinătate, din volume de opere ale secretariatului general al partidului apărute în țară sau peste hotare. Datarea articolelor, desfășurarea lor în ordinea în care au apărut în presă, permit infiltrarea în optica aceluia ce le ci-

tește a unei atitudini cronicărești, rafinement pe care numai un publicist obișnuit cu stilul vechilor letopisește putea să-l imprime activității sale. De aici și posibilitatea de a urmări ideile lansate de autor, amploarea și vibrația lor în timp. Căci Dan Zamfirescu rămîne, orice s-ar spune, un veritabil publicist de idei. Impresionează la el cu adevărat largă perspectivă istorică pe care o deschide asupra epocii pe care o trăim. Personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu este pusă în raport cu întreaga dezvoltare a poporului nostru de-a lungul timpului, cu toți marii conducători care au ilustrat această dezvoltare, de la Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, la Alexandru Ioan Cuza. Deosebirea esențială față de tot ce s-a realizat înainte constă în afirmarea în universalitate a genului creator al poporului român. Această afirmare îmbrățișează o multitudine de aspecte, de la cele de ordin politic, la cele de ordin moral și cultural.

Prin personalitatea secretariatului general al partidului nostru, prin uriașa sa activitate desfășurată pe plan intern și internațional, România a devenit un simbol și un model al luptei pentru independență, pentru progres economic și social, pentru pace și solidaritate între popoare, împotriva pericolului războiului atomic, al distrugerii vieții pe Pământ. Urmată de tot mai multe popoare, constituind temelia unei umanități înnoite, regenerate prin încredere în sine, în puterea rațiunii și a voinței de a înfrunta răul și a combate neconștientă această linie politică l-a adus tovarășului Nicolae Ceaușescu, a cărei evoluție și filosofie cu atîta consecvență și o energie nepuizabilă, un imens și binemeritat prestigiu internațional, fiind recunoscut drept unul din „liderii mondiali” ai lumii contemporane. Expresia aceasta nu aparține lui Dan Zamfirescu ci, culeasă din presa internațională și adîncită de el cu grijă în orizonturile meditative ale unei conștiințe de cultură, „Bătălia timpului nostru” — ne spune el — este, în definitiv, bătălia între două moduri de conștiință: între aceea care se poate ridica pînă la cuprinderea globală a problemelor universale, privindu-le din punctul de vedere al interesului solidar al speciei umane întregi (expresia ei și simbolul universal fiindu-i omul politic ce se numește Nicolae Ceaușescu) și aceea aservită de demonii tuturor egoismelor și „realismelor” lașe, cu scadențe catastrofice și manifestări umiltoare... O minte românească, așa cum o concepe folclorul nostru și filosofia noastră, se încordează cu toată ființa omului în care arde și a neamului din care s-a zămislit și care-l susține pînă la sacrificiu, pentru a înălța un steag pe meterezele vieții politice și morale a lumii: steagul conștiinței universale despre solidaritatea omenirii întru destinul ei.

În legătură cu acest efort și la flacăra conducătorului său încercat, are loc, după cum afirmă Dan Zamfirescu, și o „redimensionare a conștiinței de sine a poporului român” și a „culturii” sale, sub semnul unui „destin mondial”. „Un om a așezat România pe un loc de unde poate fi văzută de pe ambele emisfere și de pe toate meridianele. Acest om ne învăță să gîndim și să vedem planetar”. Trăim astăzi, ca niciodată în viața poporului român, „un moment de istorie românească devenit parte indisolubilă a istoriei universale”. Sau într-un stil și mai pătruns de lirism: „Ceasul acesta este de supremă slavă și supremă slujire a umanității, cînd toate sevele pămîntului nostru se încordează într-o sforțare cum n-a mai fost, spre a da, într-un ceas de cumpănă, un răspuns românesc la întrebările care frămîntă lumea”. Este motivul pentru care, după opinia lui Dan Zamfirescu, „cărturarul român a dobîndit o altă conformație spirituală, care-l alătură de omenii ce au avut privilegiul să deschidă drumuri noi umanității. Este darul cel mai prețios ce ni l-a făcut istoria. Iar libertatea de a gîndi, vorbi și scrie în acord cu propria noastră conștiință este unul din cele mai prețioase roade ale politicii inaugurate de Congresul al IX-lea”.

Încă din 1971, pe baza unei viziuni cuprinzătoare asupra istoriei noastre, Dan Zamfirescu lansa, printre primii publiciști, ideea unei „epoci Nicolae Ceaușescu” în dezvoltarea României și a culturii sale, idee reluată de autor în numeroase intervenții ale sale și confirmată apoi într-un mod strălucit. „Există o Epocă Ceaușescu în istoria națională a românilor și a pămîntului românesc — și noi începem să înțelegem tot mai limpede că această epocă înseamnă și pentru cultura română un început de eră nouă, cu orizonturi largi spre viitor, bătînd dincolo de pragul veacului nostru, spre milenii care vine”.

Scrișă ardent, pătrunsă de elan viziionar, cartea lui Dan Zamfirescu, **Un Om pentru istorie**, se constituie nu numai într-un omagiu — unul dintre cele mai patetice și mai frumoase aduse pînă acum marii personalități a tovarășului Nicolae Ceaușescu —, ci și într-un buchet de idei și semnificații majore pe care cultura noastră în ansamblul ei ar trebui să le adîncească mai mult în vederea unei mai bune și mai ambițioase dimensionări a ei în lumina șansei universale care-i stă în față.

Corneliu Ostahie

Dumitru Bălăeț

Frontul Transilvaniei, frontul independenței

REPORTAJ PE HARTA MEMORIEI

DEȘI DINTOTDEAUNA S-A DOVEDIT A FI UN POPOR AL SOLIEI DE PACE, POPORUL ROMÂN I-A FOST HARĂZIT SĂ-SI ÎMPLINEASCĂ...

NOȘTRI. SUB NEMILOASA PORNIRE, ZECI DE MII DE OSTASI ROMÂNI AU CĂZUT PE DRUMURILE TRECĂTORILOR, TAMADUITE APOI CU LUMINA...

O DIMINEAȚĂ DE SEPTEMBRIE

Început de toamnă. Sub sulitele cu care soarele asătează pasnic pământul, desigur, prin...

El, pământul, cel sfânt, și întreg, și românesc - răspunde jertfei. Cum altfel, decît dărîndu-i curat, rodul său?

„În limpezimea dimineții de 7 septembrie 1944, nimic nu prevestește marea bătălie ce va avea loc...

Urmează acele clipe de istovitoare febră, când toate puterile se încleștează și hotărârea devine mai dărză...

La ora 12, un „urc” elocvent izbucnește pe toată poziția. ÎNCEPE ATACUL. Cineva strigă: „Trăiască Ardealul nostru scump!”

Despre marea înclăcare care a avut loc în zilele de 7 și 8 septembrie 1944, în apropierea orașului Sîntu Gheorghe...

Atacul a început la ora 10 dimineața, după o pregătire de artilerie. Depășind liziera satului Ilieni...

Peș cu pas, printr-o barajă de foc, primele companii ajung pe malul Oltului. Se caută un vad de trecere.

Înamicul contraatacă. Linile telefonice s-au rupt. Muniția și se sfîrșite. De după dealuri își fac apariția grupuri de tancuri...

De acum încolo, lupta se dă pe viață și pe moarte. Sapte tancuri înamic pătrund în dispozitivul infanteriei...

În dimineața zilei de 8 septembrie 1944, sub comanda locotenent-colonelului Ion Buzolanu, (erou) luptelor de la Oradea...

DIN FOTOGRAFIE OCHII UNUI FLĂCĂU PRIVESC FĂRĂ SĂ NE VADĂ

În urmă cîmpurilor începînd să înverzescă. De la fereastra compartimentului, se văd piraiele rostogolindu-se cu vigoare în albia Mureșului.

Prin aceste gări și tîrguri trec oameni cu desăgese grele pe umeri. Amintesc de ranița soldătescă...

Satele de pe marginea șoselei pe care urc acum, adăpostesc cimitirurile eroilor. Zecile de cruci de piatră poartă numele celor care au căzut în pământul atît de încăpător...

Nesterse pagini de eroism au înscris în cartea locurilor ostasii Diviziei 103 munte, sub comanda generalului Ilie Crețulescu...

În ziua de 17 septembrie, Regimentul 8 grănicerilor ocupă o barză de plecare în satul Chibru de Sus. Sub focul aruncătoarelor inamice...

În ziua de 19 septembrie se continuă atacul, pentru cucerirea satului Nadășa. Un contraatac german, însoțit de care de luptă...

Vizitînd teatrul de operațiuni în dimineața zilei de 25 septembrie 1944, în calliage reporter al „Universului”, Vasile Nețea nota: „Deși buibul tunului se auzea așa de aproape...

După mai bine de patruzeci de ani descrierăm, cu emoție, numele eroilor luptelor de la Nadășa, Chibru și de pe dealul Irișului. Tăranii l-au acoperit atunci cu sângele și răufăra albe: căpitanul Dragu, sublocotenentul Murzan, soldatul Pandocită, sergentul Serafim...

Cea mai emoționantă mărturie se deapănă pe o bancă de lemn, în vecinătatea cimitirului din marginea satului. Fira Costea, sora eroului Hărsan așază în fața noastră, cu minile tremurînde de emoție, o fotografie îngălbenită...

Apelîndu-se peste ridicătură de pămînt care scooperă, matern, osemintele fratelui său, femeia izbucnește în plîns: „Cum îți-o fost scris, ca să mori soldat, chiar în bătăura casei, bătu-iar Dumnezeu să-i bată pe-ai de-or scormit război”...

-ȘI JALE DUCE MURĂȘUL...

Plouă mărunț în dimineața zilei de duminică, 7 aprilie 1985. Cimitirul ostășesc de la Tîrgu Mureș este așezat pe deal, la intrarea în oraș, cum vii de la Reghin...

LA CAREI A IZBUCNIT O HORĂ

În „cărțile” frumos legate în purpură, prin strădania de mai mulți ani a soldatilor Mihai și Veturia Cădar, din localitatea Tîrgu Mureș, județul Satu-Mare...

Apelul lor, ca în front, parcă nu se mai termina... Stau strine de-a stînga și de-a dreapta...

În grădini cu chilim cîntecă țesute de baladă pentru zilele victoriei

În gara Iernut, nu mă surprinde familiaritatea țăranelui care, potîndu-mă în căruța sa, îmi explică mizeria...

În stînga noastră, o șosea o ia spre Band și Lechința. Locurile unde au fost cuiburile nemților de artilerie...

Povestea pe care o aflu de la alt tovarăș de drum, despre ciobanii împușcați de nemți la Lechința îmi întărește și mai mult acest sentiment...

Străjuit de un pilc des de pini, din care flacăra de piatră a unui obelisț ținește spre cer ca mîiaștra lui Brâncuși...

Alinație în careu, pietrele funerare poartă pe frontispiciu zeci de nume simple: Ion, Ștefan, Vasile, Gheorghe, Petre...

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Într-un colț de cer, Ca-ntr-un surghiun al dorului, Bocancii lumii cazoni...

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Pe streașinile soarelui mai sint zăpezi, Dar frunzele stau drepte în lumină!

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Crucea lor de carne a înmugurit, Miroșind a rășină și a flori de cîrși;

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Dintre toate rînilile, Patria și iubită sint cele mai adevărate.

Trăiască Victoria, - strig - Să nu-mi pierd fiorul și bătăile inimii!

Ion Mănzală

Frunzele dorului

În grădini cu chilim cîntecă țesute de baladă pentru zilele victoriei

În gara Iernut, nu mă surprinde familiaritatea țăranelui care, potîndu-mă în căruța sa, îmi explică mizeria...

În stînga noastră, o șosea o ia spre Band și Lechința. Locurile unde au fost cuiburile nemților de artilerie...

Povestea pe care o aflu de la alt tovarăș de drum, despre ciobanii împușcați de nemți la Lechința îmi întărește și mai mult acest sentiment...

Străjuit de un pilc des de pini, din care flacăra de piatră a unui obelisț ținește spre cer ca mîiaștra lui Brâncuși...

Alinație în careu, pietrele funerare poartă pe frontispiciu zeci de nume simple: Ion, Ștefan, Vasile, Gheorghe, Petre...

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Într-un colț de cer, Ca-ntr-un surghiun al dorului, Bocancii lumii cazoni...

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Pe streașinile soarelui mai sint zăpezi, Dar frunzele stau drepte în lumină!

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Crucea lor de carne a înmugurit, Miroșind a rășină și a flori de cîrși;

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Dintre toate rînilile, Patria și iubită sint cele mai adevărate.

Trăiască Victoria, - strig - Să nu-mi pierd fiorul și bătăile inimii!

Nicolae Sinești

Sub flori de vis

Să ne-amintim de cei care-au căzut Și dorm sub flori de vis cu arma-n mînă!

Noi cei care ne bucurăm acum De fericirea libertății noastre Sintem chiar visul lor poartă la drum Spre cele mai înalte culmi de aște.

Și de trăim sub liber cer floral Cu inimile toate suverane Merem să-l preamărim în vers stelar, Din flori de mai să le-mpletim coroane.

Constantin Atomii

În bobul de griu

Am adunat în bobul de griu părinții și riurile și munții și m-am ridicat din țărîniță și cer într-o stemă de țară.

Acum mă desprind din legende și trec din memoria pietrei în împărăția fără de moarte a istoriei.

Mircea Cristea

Amintirea eroilor

Pașii mei sint timp în istorie Alunecînd din ieri spre azi, Umbra mea e statuie de viteză Dălăuită cu insemne de victorie

Pașii mei se aștern încet peste pașii noștri Amintirea eroilor-străjuț sub arcadele porții...

Radu Vaida

Poema victoriei

se închină Eroul Necunoscut, cîzuit întru Victoria Neamului

I. PORTRET POSIBIL

...pe El nu-l pot ști decit ierburile decit lumina argintiu de calmă

El e adresă în Carta Iubirii de Neam El încă mai poartă-n privire coloana infinitului - jertfire la masa tăcerii

Jeilitu-l-am și cîntatu-l-am și-n tunetul vocii am-redat față pămînteană grai omeneș și vai doarun o singură inimă avea

Da, sint eroii țării noastre sfinte, Ingenunchiați, vî roș, lîngă morminte.

Și s-a dus I Unde? Ce a devenit Cumva litera A? El Eroul

și zborul însuși al păsării-n cuib e mersul e risul e visul e...

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Într-un colț de cer, Ca-ntr-un surghiun al dorului, Bocancii lumii cazoni...

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Crucea lor de carne a înmugurit, Miroșind a rășină și a flori de cîrși;

Și fost-a războiul o iarnă grea de tot. Dintre toate rînilile, Patria și iubită sint cele mai adevărate.

Theodor Răpan

CSAT TW 11

13

VIZIUNILE VIITORULUI PATRIEI

A.I.T., O INIȚIATIVĂ ROMĂNEASCĂ MAJORĂ PRIVIND Lumea de mâine

S-a născut, de totdeauna, că tineretul de astăzi este omeniștea de mâine. Adică, în epoca noastră, când ne preocupăm mai mult ca oricând de viitorul societății omenești, de pregătirea acestui viitor, este la rândul său mai mult ca oricând luat în considerare. Responsabilitatea generatiilor de astăzi ale planetei față de viitorul activității noastre are o importanță deosebită față de tineretul de astăzi al lumii.

Este meritul istoric al României, al președintelui Nicolae Ceaușescu de a fi adus în atenția generală a omenirii problema tineretului, înfățișată sub multiplele sale aspecte, printr-o suită de inițiative de mare audiență lansate în cadrul Organizației Națiunilor Unite care sunt încununate de proclamarea anului 1985 drept An Internațional al Tineretului.

Și este cit se poate de firesc, cit se poate de semnificativ, faptul că acest demers cuprinzător privind tineretul, întreprins pentru prima dată la scară planetară, este o acțiune românească. Ea este emanție a concepției profunde umaniste a președintelui României privind locul și rolul tineretului în lumea contemporană. În temelul acestei concepții, tinăra generație constituie o uriașă forță a progresului, a luptei pentru prefăcerea înnoitoare în societate. Prin definiție, tineretul este mai puțin leșat de stăruirea de fapt veștă, este mai doritor de înlăturarea vestigiilor unui trecut depășit, este mai receptiv la nou, este direct interesat în prefăcerea viitorului societății.

„Declarația cu privire la promovarea în rândurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare”, adoptată de către Adunarea Generală a O.N.U. în 1985, ca urmare a unei inițiative românești, este și primul document internațional care consacra obiectivul intensificării conlucrării între state pentru educarea tinerei generații în vederea câștigării unei lumi a păcii, înțelegerii și cooperării. Un document care a înmănat o suită, meritu mai bogată de-a lungul anilor, de programe și manifestări privind educarea tineretului în conștientizarea marilor valori umaniste, în cadrul O.N.U. și al instituțiilor sale specializate. Proclamarea Anului Internațional al Tineretului este continuarea firescă dar în același timp și punctul culminant al acestor preocupări, devenite constante, privind implicarea tineretului în activitatea economică și socială, formarea sa pentru muncă și viață, participarea sa la soluționarea problemelor complexe, de ordin general și de ordin specific, ce-l stau în față.

Populația planetei noastre are astăzi cel mai puternic potențial de tinerete din câte a avut vreodată. Aproximativ un miliard din cele aproximativ cinci miliarde de contemporani ai noștri sunt în vîrstă de 15-24 de ani. Cînd fiecare al cincilea locuitor al planetei este tînăr, problemele tineretului nu pot și nu ar putea fi ignorate. Iar Anul Internațional al Tineretului oferă ocazia prilejului unei abordări frontale și cuprinzătoare, într-o viziune unitară a problemei tinerei generații de pretutindeni, la nivel național, regional, continental și internațional, în conformitate cu aspirațiile comune tuturor popoarelor de a trăi într-o lume mai bună și mai dreaptă.

Deviza generoasă sub care se desfășoară multiplele și variatele manifestări prevăzute în cadrul A.I.T., „Participare-Dezvoltare-Pace”, are darul de a circumscrie ansamblul preocupărilor majore ale tineretului lumii și întregă arie tematică a politicilor privitoare la tineret.

Participarea presupune prezența activă, conștientă și responsabilă a tineretului la dezvoltarea fiecărei țări, la lărgirea cooperării între țări, la dezbaterile și rezolvarea marilor probleme ale lumii. Tinăra generație de astăzi a omenirii se dorește cit mai implicată în transformarea societății în care trăiește și rolul său activ în probleme din cele mai arzătoare care confruntă omenirea se învecăzesc în chipul cel mai evident.

Dezvoltarea este o condiție sine qua non pentru asigurarea cadrului corespunzător de afirmare a marilor valori și potențe ale tinerei generații. Subdezvoltarea, analfabetismul, maladiile sînt tot atîtea frîne în calea împlinirii personalității tineretului din numeroase țări ale lumii și eradicarea acestor flageluri prin accelerarea procesului de dezvoltare reprezintă un obiectiv major al tinerei generații și al omenirii în general.

Pacea, în zilele noastre, este sinonimă cu asigurarea viitorului Planetei. Iar viitorul Planetei este populația sa tînără. Războaiele care au însoțit, de-a lungul secolelor, omenirea și-au luat jertfele în primul rînd și în măsură covârșitoare din rîndurile tinerei generații, secerate înainte de a-și fi putut da adevărata măsură a vitalității și creativității lor. Aspirările vitale a omenirii, pacea, este și unul din principalele obiective de luptă care animă tineretul lumii.

Aceste obiective mari și generoase, dar în același timp atât de stringente și de concrete, înscrise pe frontispiciul Anului Internațional al Tineretului, nu ar putea fi desigur atinse de-a lungul acestor 365 de zile consacrate, sub egida ONU, tinerei generații a lumii. Iată de ce România apără că A.I.T. nu este numai un moment de încununare a unor preocupări merite

mai susținute privind tineretul, dar și un început de drum în procesul de soluționare a problemelor de ordin economic, social, educațional, cultural, cu care se confruntă tineretul. Aceste probleme vor trebui urmărite în continuare în mod constant, pentru a li se găsi mereu soluțiile corespunzătoare.

Inițiativa a Anului Internațional al Tineretului, sub egida O.N.U., România se distinge printr-o contribuție prestigioasă la marșarea acestui eveniment major al vieții internaționale, care este cea mai importantă manifestare consacrată vreodată pe plan mondial tinerei generații. Ca semn de recunoaștere a virtuților politice țării noastre în domeniul tineretului și în același timp ca o expresie a prețurii de care se bucură în lume politica României socialiste, președintele al Comitetului Consultativ al O.N.U. pentru A.I.T. este tovarășul Nicu Ceaușescu, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C.

al P.C.R., prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului. În cadrul activităților Comitetului, ca și la sesiunile anuale ale Adunării Generale a O.N.U., numeroase state au ținut să releveze valoarea aportului românesc la pregătirea și marșarea Anului Internațional al Tineretului. România a găzduit în ultimii ani numeroase reuniuni internaționale de tineret și urmează să organizeze, în perioada 3-6 septembrie 1985, o Conferință mondială a comitetelor naționale pentru Anul Internațional al Tineretului, cu tema „Tineretul Anului 2000—Participare, Dezvoltare, Pace”. Pe plan național, sub egida Comitetului Național Român, au fost și vor fi în continuare organizate numeroase acțiuni politice, culturale-artistice, sportive, turistice, recreative pentru tineret.

Marșarea, la inițiativa țării noastre, a Anului Internațional al Tineretului, în acest an jubiliar al împlinirii a două decenii de la inaugurarea Epocii Ceaușescu reprezintă o nouă mărturie a prestigiului de care se bucură astăzi în lume România socialistă, președintele țării, în această perioadă de istorie românească, cea mai rodnică în împliniri și cea mai remarcabilă sub raportul afirmării țării în lume.

Corneliu Vlad

Geta Mermese: „Marșul tineretului român pentru pace”

Pilde despre Patria mea veșnică

I
E timpul să vă vorbesc despre veșnicia Patriei mele
nu ca un orologiu desigur și nici asemenea unei picături de țărîntă în felul în care o fată așteaptă nunta și cu atât mai puțin așa cum se pregătesc bătrînii de călătorie dar nici ca un calendar de perle sau în chip de simbură ascuns într-o fructă cărnosă
ci asemenea unui sfînt trăind în Cuvîntul Patriei

II
bătrînii mei pot vorbi:
mama are în genunchi oboasă și lacrimi
mie îmi dă în ușă murirea cu bulgări
dar trebuie să știți că
Patria mea veșnică este mai sus decît zborul
acestei păsări închisă într-o colivie de carne și oase

Ștefan bratosin

III
cum în piatră Cuvîntul înflit
Patria mea veșnică nu e o închuire
glasul meu este ea
la lumina ei stă ulciorul în piept să se umple
cînd mă aplec pentru adîhnă
miinile necontenit le simt peste mine
pace să am
și cînd toate măduarele mele sînt corăbii

IV
imprăștiate de valuri
drum îmi pune sub tălpi
așa că patria mea veșnică nu e o închuire

V
eu sînt incredințat
și nimeni nu îmi poate smulge rădăcina
nici frunzele nici cuburii nici roadele
și cu atât mai puțin umbra —
că veșnică Patria mea este

VI
dar cine nu a fost strivit de Cuvînt
nu poate rămîne cît veșnicia Patriei mele
orizontal îl stringe gîtul ca un laț
și nu îi sună nostalgic ploaia pe casă
e singur pe strădă
și se trezește bătut pe umăr de o frunză
iarba îi trece prin talpă și îl oprește țărîntă
fără candelă în pămînt înima îi va sta
și va privi cum înfloresc sălcii și curge riul
tăcut printre pietrele de pe mal
dar cine n-are putea fi strivit de Cuvînt ?

VII
toate drumurile ființei în care stau
sînt răstîgînite cu fata spre cer
în veșnicia Patriei mele

PORTRET COLECTIV

În compartimentul acela de clasă a două erau mai ales tineri, bălți și se vedeau pe care le purtau, puțin gălăgioși, veseli, foarte siguri de ei, ironici — nici că s-ar putea altcum, mergeau într-o excursie la munte. Unii scoteau din rucsac o sticlă de Pepsi, apă minerală sau o carte, o gitară și nepăsătorul conștient al ultimilor noștri din sport. Îi admiram pentru felul deșejat de a fi — și nu în ultimul rînd pentru sentimentul de colegialitate ce am simțit că-i animă. Din tot acel plin de culoare și farmec grup o singură fată, subțire, blondă cu niște ochi mari scăpărînd între azur și verde, făcea, cum se spune, figură aparte. Nu luase seama la dialogurile colegilor ei, nu o interesa nici sunetul smuls cîtorva strune de un băiat cu mustăcioară și pălărie cu boruri largi amintind alura unui actor de cinema; fata stătea în banca ei și visa. Nu-i mai puțin adevărat că nici ceilalți nu și-au dat mare ostensală s-o smulgă din acea reverie blîndă. Și totuși cineva din grup a încercat o glumă spunînd: „Vă rog n-o treziți pe bunica noastră Simina”. Așadar, fata aceea visătoare, cu ochii mari, melancolic zînd peste clipe, era socotită „bătrînă”. Deschisă memoria mi-a readus un vers din Cezar Baltag în care era vorba chiar despre „tinerii noștri bunici” și apoi un altul dinșpre Ana Blandiana îmi glăsuia că „ar trebui să ne năstem bătrîni”, adică înțelepți, cuprinși de întrebările lumii, dar și copleșiți de neliniștea că n-am găsit încă pe potrivă răspunsurile îndușite. Discutînd peste puțină vreme cu acea tinăra, am fost mișcat de lecturile ei întinse, de cultul pentru fluturi și flori, de modul cum înțelege să-și organizeze viața și timpul, de aprecierile nuanțate și fine — nu lipsite însă de spirit critic — asupra unor autori, cărți și personaje. Nu, interlocutoarea noastră nu e deloc așa cum a încercat să înșinueze malițiosul și preagrăbitul ei coleg!

Să fii necontenit însetat de spusa nerostită, să-ți alcătuești ființa lăuntrică în consens cu universul de care aparții, să te sprijini pe propriul tău gînd rotunjit cu mîgăla și scăpărare în miez — să vezi, să auzi, să înțelegi și discerni — dincolo de zgomotul străzii — acestea îmi apar ca atribuțe inalienabile ale virșetii tinere. Să spui nu monotonului gest care-ți ține o secundă în penumbra fiziionomia, să te cunoști pe tine însuși, raportîndu-te permanent la ceilalți — sînt semne ale personalității autentice. Să nu-ți refuzi nicicînd o făgăduință adîncă, o bucurie integră, o neliniște, o nemulțumire de tine, o vrere lucidă și trainică. Pe cei mai mulți dintre tineri îi caracterizează dorința perpetuă de autodepășire, crezul statornic într-un ideal asumat cu totală dăruire și ardere interioară. I-am înțeles în marile amfiteatre ale sudorilor, în spațiile și modernele laboratoare ale ciberneticii și electronicii industriale, în liniștea bibliotecilor cu incunabile și dicționare de toate ramurile. Revenind la colegii care se pătrund de tainele artelor, la cei mai tineri, firește, ne surprinde plăcut seriozitatea cu care ei intră în arină, apeliul pentru cultură, starea aceea de veghe semn că nimic din ce se petrece în preajmă nu le este străin. Dovadă în acest sens sînt cărțile semnate de ei, scriitorii tineri: Corneliu Ostahie, Traian T. Cosovei, Mircea Nedelciu, Nichita Danilov, Magdalena Ghica, Mariana Bojan, Ștefan Agopian ș.a. — cărți purtînd pe celea unei însulare originalități. Citîndu-i pe al noștri tineri colegi rememorăm sușele autorului „Jocului lelelor” în legătură cu virtuțile acestei deloc lejeră Indeleitrici: „Arta presupune sete de mai bine, umanitate, suferință, nostalgie, o neobișnuită curiozitate, nelectul fantezie, entuziasm clootrior (...) atenție pentru nou (...), zburcînd sterp, zîmbet și lumină, sarcasm și autoironie melancolică, dragoste pentru cei mici, o universală simpatie pentru înțelegînd și frăgezime sufletească”.

Cei care miine vor acoperi cu opere remarcabile spațiul Mileniului Trei sînt tinerii de azi, generație crescută în frontal cel viu al revoluției noastre refuzînd de la început rutina și somolență, impunîndu-și cu autoritate dorința de perfecție continuă a propriei personalități, la confruntarea cu lumea de azi, optînd pentru valorile perene ale culturii și civilizației contemporane. Ei nu-și fac — și e bine așa — nici un fel de concesi, maturitatea lor de gîndire și acțiune se cuvîne înțelegînd ca act politic responsabil subsumat idealurilor patriei noastre.

„Anul Internațional al Tineretului” ca și apropiatul forum al uteciștilor români vor marca, sîntem incredințati, momente revelatoare ale unor noi și fertile fapte de conștiință și trudă. Astfel, tineretea nu se dezvăluie ca un atribut sensibil și admirabil al Inșăși Lumii de care aparținem, spre care tindem mereu sub semnul armoniei și bunului gust.

George Chirilă

plastică

Retorica monumentalului

Tematică de inspirație eroică a constituit dintotdeauna o sursă generoasă pentru creația artistică. Capitele întregii arte universale erau sub semnul evenimentului istoric exemplar. Dincolo de valoarea documentară, aura simbolică pe care asemenea opere de artă o conțin modelează conștiința contemporană prin densul lor mesaj.

Un prilej aniversar de amploarea celui ce-l sărbătorim astăzi — 40 de ani de la victoria asupra fascismului și 108 ani de la dobîndirea independenței de stat a României, evenimentele ce printr-o fastă coincidență calendaristică sensibilizează puternic ființa întregii suflări românești — nu putea să nu deschidă emoțional paginile, încă atît de vii, ale acestor găsiri imaginare ce înobilizează azi conștiința de sine a unui popor, destinul său istoric și național, vocația universalistă a rostirilor sale artistice. Sala Dalles înmănușiază într-un corpus reprezentativ opere ale artiștilor noștri din ultimii zece ani, o bogată serie de studii, desene și uleiuri din opera grigorescană, unele puțin cunoscute publicului larg („Spionul”, de exemplu), ca de altfel și studiile în ulei ale lui Oscar Obdenaru, un contemporan al lui Grigorescu, sau pro-

iectul de monument aparținînd lui Oscar Spăthe-fiu și surprinzătoare pinză „Soldați atinșii” de Șt. Luchian, cred, pentru prima oară expuse laolaltă într-o incintă publică. Acestea li s-ar fi putut adăuga, desigur, și carnețele lui Sava Henția, unul dintre primii noștri artiști — „documentariști”, sau alegoria antirăzboinică din seria „Himerelor” imaginată monumental de marele sculptor Dim. Paciurea, ca să ne limităm la omisiunile celei mai importante.

Ceea ce se reliefează cu pregnanță din întreg parcursul acestei expoziții, depășind în semnificații caracterul magial al ilustrațiilor, este continuitatea spiritului militant al artiștilor noștri. Un militantism închinat marilor idealuri umaniste: pacea, libertatea, demnitatea morală, civismul și patriotismul ardent. Modalitățile de expresie în redarea acestor ipostaze ale spiritualității sînt diferite, însă, cel mai adesea, ele sînt dominate de realismul viziunii plastice. Sigur, sublimările alegorice sau apelu la simbolistică ori juxtapunerile de factură poetică în compoziții de largă evocare sînt tentative justificate de învoșarea demers creator. Ele sînt mai vădite în operele sculptorilor — Ion Irimescu,

Peter Balogh, Ov. Maitec, I. Kassargian, Ef. Birleanu, Lugoșy Laszlo, T. Zamfirescu, Demeter Wilhelm — dar și în lucrările unor pictori de talia unor Ciucureanu, Cîlievici, Baba, Oct. Grigorescu, Almăsanu, Bălașa, Mărginean, Bițan, El. Greculescu. O altă categorie de lucrări impune prin dramatismul evocărilor și prin puternicul lor caracter educativ. Cautățile artistice de acest gen concentrează o maximă obiectivare ce se împlinesc în planul expresiei plastice într-o patetică retorică a monumentalului. Asistăm la derularea unui fel de scenariu plastic, dacă se poate spune astfel, a cărui finalitate este degajarea unei morale a eroicului. În expoziție, această linie estetică este bine reprezentată, de la cunoscutele opere parietale ale unor Szonyi, Paul Atanasiu, Chintilă, Brădean, Saru, Eug. Popa, Gh. Labîn la compozițiile mai noi și solid elaborate ale lui Doru Rotaru, I. Taralunga, M. Rusu, Cornelia Ionescu (în tapiserie), I. Pandele și mulți alții. Expresiv și limpede în transmiterea mesajului se prezintă ansamblul selecției de grafică ce poartă semnăturile unor prestigioși artiști din trecut și de azi, de la Grigorescu, Jiquidi, B'Arg la Ivanenco, Dobrian, Cerbu, Chirnoagă, Ad. Dumitrache, Bulacu, Fești, Niculescu și alții. Valoroasă prin consistența materialului expus, ca și prin tematică idealului artistic asumat, expoziția de la Dalles illustrează convingător calitatea de martor lucid și angajat al istoriei, pe care arta o exercită de la înălțimea unor consecvente comandamente etice și estetice.

Corneliu Antim

televiziune

Balerina de hîrtie

Ne luminează viața, în sfîrșit, și lacrimioarele, flori gingașe și parfumate privite în coada ochiului, ne încălzesc soarele cînd poate, cerul se însenează încetul cu încetul, ne învelesc diminețile și ne îmblînezesc seriile amintirilor celor care au fost și care nu mai sînt. Pe de altă parte am auzit că în Piața Matache există un cîntar frumos împodobit cu sălcii pe care scrie: „Cîntăritul des aduce succes”. Un asemenea cîntar n-am auzit să existe și în Piața Dorobanți, alfel sigur m-aș fi cîntărit și eu împreună cu televizorul. Ar mai fi de spus că după dispariția atît de tragică a lui Alexandru Băcînet, singurul realizator de „divertisment” de maximă originalitate este Titus Munteanu. Cîntăreții și cîntărețe care în alte emisiuni par făcuți din asfalt devin sub mina maestrului trestii gînditoare, ceea ce este, să recunoaștem, extraordinar, aproape o minune. Numele recunoscut al devenit cunoscut numai și numai pentru că a avut apărut alături de el, spre deosebire de cele cunoscute care au devenit necunoscute cînd au apărut alături de alții. Nu este, desigur, cazul celor din acei „trio formidabili” și cu Marius Teicu zece, Corina Chiriac, Radu Gheorghie, Alex. Arșinel și ace-

las! Marius Teicu sunt profesioniști de primă mînă. Corina Chiriac, după Anda Călugăreanu, este singura actriță-cîntăreță care ar putea ea singură să susțină un show de mare succes pe oricare scenă din țară și din străinătate. Ea este nu numai talentată, dar și inteligentă, și aceasta i se citește în ochi, acolo unde recuziterii și macheurii nu pot face altora nimic. Marius Teicu e un compozitor cu priză de cîntăreț, el ar putea foarte bine să joace și la operă, dar mai ales la revistă. Este un „fermecător”, ca și Mihai Constantinescu, vrea să aibă succes și-l are. Alex. Arșinel e, la ora actuală, cel mai simpatice actor de revistă, nici frumos, nici urît, nici gras, dar nici, doamne fereste, slab, cîntă plăcut, danșează caraghios, se coștărește. Farmecul lui Radu Gheorghie vine din urtă, este un copil alături de urt, înclt își vine să-l iei acasă și să-l faci din nou. În același timp are în ochi lacrimile ascunse ale clownului mereu îndrăgostit de o balerină de hîrtie. Un „trio” formidabil într-adevăr, o sărbătoare...

Se întîmplă uneori să-ți aduci aminte de judecata cadului în care nu numai că amîndouă prîtle au drepitate, dar chiar și cel care se miră de

asta are și el dreptate. Deci, iată ce se poate întîmpla într-un foarte scurt interval pe micul ecran. Intre majoritatea emisiunilor dedicate sărbătoririi zilei de 9 mai, bine documentate istoric, sobre, într-un deplin respect al adevărului (mai ales cele realizate de Alexandru Stark și Vartan Arachelean), iată că dominică a fost reprogramat un film — „Ultima frontieră” (regizor: Virgil Calotescu) în care fapte larg cunoscute sînt relateate (cel de cinematograful, nu mai vorbim) total dematurat. Filmul ar putea părea ignoranților o rememorare a tragediei de la Moisei, însă nu este decît o falsificare incalificabilă a adevărului istoric. Uciderea celor 33 de jărani români din Moisei la 14 octombrie 1941 de către fasciștii horthiști este pusă în seama hitleristilor, iar Monumentul Țăranilor Martiri din aceeași localitate a lui Vida Geza este atribuit unui creator popular fantasmagoric. Dacă am lua acest film ca ficțiune atunci el ar fi trebuit să se petreacă oriunde, dar nu la Moisei, unde actul tragic al execuției a îndoliat atîtea inimii și suferințele românelor. Este ca și cum ai predică cărți, opere, lucrări de artă invins pe Mihai Viteazul! Cred că nu mai e nevoie să insist asupra acestui film „inșolit”, care încearcă să transforme un simbol național (cărui i s-au dedicat cărți, opere, lucrări de artă plastică, monumente) într-o joacă de-a războiul a unui maior neamț paranoic. Ceea ce mă nedumerește este însă cum a apărut el, între mărturia unui supraviețuitor și balada celor ucijați la Moisei. Cum ?!

Iulian Neacșu

Reviem pentru Nichita

Inițial Pytagora era convins că suferențele poeziei treceau după moarte, în trupurile lebădelor. Și tot el afirma că melodia de pe urmă a păsării lui Apollo nu era altceva decât un cântec de bucurie, exprimând fericirea de a trece în viața dincolo. Așa s-a născut și sintagma referitoare la operele din urmă ale artistilor, iar dacă ne gândim că poezia și lebădele sînt adomna, jalba cu ații mai mare. Dacă sufletul prietenului nostru, poetul Nichita Stănescu, a trecut într-o lebădă, atunci prin de citiva ani buni îl mai avem printre noi și îl putem desluși mișcându-se pe lacuri, rîspînd cu dăruire armonii și umbre de zăpadă, scuturînd pagodele înfiorate ale cîștelor... Așa m-aștios trece el printre nodurile și semnele presărate spre aducere aminte, primind onorul satelor de pescari și al efilor din nufăr, sfîdînd desertăciunea lumii cu o suvia rebelă de pur inspirat. Am tot amintit de la Radu F. Alexandru. L-am văzut pe Dorel Dorian dispărînd pentru o jumătate de ora, după care a apărut cu un petec de hirtie, solicitînd înghindina să-l citească. Era o poezie de la Nichita, care oana cu un etaj mai jos, adăduese totuși la ideea piesei (poezia de Dorel Dorian) și în înțelegerea mea care trebuia să fie. Gestul lui m-a înduioșat și, ca să fiu sincer, m-a făcut să mă simt foarte mîndru. Ani de zile ne-am adus aminte de acel episod, iar Poetul, ca un adevărat luptător, mi-a explicat că nu-i place să vadă înțelesul și că, de fapt, este loc pentru totuși lumea în literatură. O dată mi-a dedicat chiar un cîntec, cuceritor prin simplitatea și marele adevăr pe care îl conținea: „Vadime, Vadime / Eu am loc de tine / Tu și loc de mine / Vadime, Vadime / Un al doilea zest surprinzător, care m-a uluit prin rapiditatea cu care s-a produs, și s-a datorită grațiozității sale noble, a fost o căldă prezentare pe care a făcut-o la radio volumului meu de debut, în 1977, cronică publicată ulterior și de „Scliteia”. Dar eu îl cerusem practic în mîni, niciodată. Eu și s-a simțit dator să mă ajute, pentru că era din cale-afară de generos, cu absolut totuși tinerii cu care soarta frecventă să-i întorc daturile, el avea oricum atîtea dăruie de la natură, dar în inima mea, Poetul s-a înstaurat treptat, cu îndreptărire pe care i-o dădea nu numai harul său excepțional, ci și curățenia morală nemăvăzută a altii.

Nichita era un patriot, la modul cel mai frumos și pasnic al civiltății. Era în stare să demonstreze, ore în șir, că Bacovia, de wildă, e mai mare poet decît toate celebritățile altor culturi europene, dar lipsa de circulație internațională a limbii române l-a împiedicat să obțină lauri meritate. Avea un cult pentru Eminescu. În iostaza căruia s-a complotat cîndva cu veșele. Sa atla în vizită printre-unul din statele nord-estului Moldoviei, acolo pe unde bădă Minai încă nu a murit, fiind încă o legendă vie precum meșteșugul fierii. Un țaran român, care îl găzduia la prînz, etia să-i vine în osiecle cel mai mare poet român, și cum pentru simplitatea lui genială acesta nu putea fi decît Eminescu, așa i s-a adresat și el, tot timpul, aceluia care îl căștorea pranzul. Nichita mi-a povestit scena cu mult umor. „Domule Eminescu în sus, domnule Eminescu în jos, tot așa m-a tinut, dragul de el. Iar eu nu l-am contrazis. Puteam eu să-i stric plăcerea? Tin mînt ce umbra descult în jurul meu și că îl chema Pistol. Era un diator dar în pște între poezii

Eminescu și țaranul Pistol! Desigur, unii pot zice că Nichita mai și fabula, tot ce se poate, dar o făcea altă de fapt, întrucît trecea pe nesimțite în teritoriul poeziei, ori asta nu era un păcat, ci un mare câștig. Din noul de amintiri comune, atît de răzlețe din păcate și deloc fundamentale pentru biografia sa, au mai aloc câteva. În seara de Crăciun a anului 1961, pare-mi-se, eram masa cu Eugen Barbu și undeva, prietașii Amzei. La un moment dat, ne pomentim cu Nichita, viscolit din cap pînă în picioare, Venise să mai facă ceva cumpărături pentru casă, de sărbători. A fost o bucurie imensă, pentru toți trei, și în mînt că a insistat foarte mult să petrecem Crăciunul la el, fiindcă stătea aproape de mare și să se lepede / clipa cea repede / a unei nopți atît de frumoase. Am acceptat cu plăcere și am stat împreună cu mult după miezul nopții. Poetul era în vîrstă, ne-a dedicat versuri și a fost o gazdă fermecătoare. Marea lui plăcere era să-și exhibe colecția de monede antice și aveau, într-adevăr, ce să arate! Atunci mi-am dat seama, de fapt mi-am întărit convingerea, că Nichita era un om de carte și un pasionat de istorie cum puțin scriitorii se mai pot. Pret de vîrsta coasă, ne-a purtat într-o călătorie fantastică, populată de republici și imperii, de macedonienți și vizigoți, seșterii și etatei! Insufletindu-se sub respirația sa și strălucind ca flăcările pe comori. Aceasta era lumea sa de talină, exodul său plin de fîgăduiri. Și dacă mă gândesc că Pomul de lămîie scria într-un colț al camerei, ca un mînt de decor, și era pace și belșug și că Poetul trăia — atunci seera acea îmi apare ca un colț de rai pe pămînt și cred că este una dintre cele mai frumoase amintiri ale mele. Am auzit voce care l-a criticat pe Eugen Barbu pentru unele lucrări, deși mă aștios din scrierile lui. Arta spre toamnă, cu care și-a început „La judecata de apoi a poezilor”. Adevărul este că maestrul l-a iubit foarte mult pe Nichita, considerîndu-l (hai s-o spun pînă la capăt) cel mai mare talent nativ pe care l-a avut vreodată poezia română. Același adevăr, extrem de generos și de responsabil, a făcut-o în repetate rînduri, și nu din curiozitate, pentru că nu e felul său. Iar atunci cînd a fost mai asoră a fost tot din dragoste, din dorința de a-l determina pe Poet să nu dea la țigar chiar tot ce scria sau imprecizia, întrucît blocul lui de marșură era mare și pentru a-l mai orna cu artificii sau vizuiri perisabile. La vremea aceea, însuși Nichita nu s-a suferat, așa că nu vîd de ce s-ar supăra acum unli dintre coterionii lui care nu în acest mod îl vor glorifica memoria.

N-aș vrea să mă oronut acum asupra creației poetice a lui Nichita Stănescu — ea este prea complexă și novatoare ca să poată fi tratată de un singur om, de spății seșterine de șezetă. Tot ce visez, deocîndată, este o selecție riguroasă din cele mai bune scrieri și poemate ale acestui estetic-artist, prezentate în reviste publice care o sete continuă de poezie nichitană. Din păcate, dacă Eminescu l-a avut pe Maloescu, Nichita nu și-a găsit încă un critic și editor de măsura operii sale.

Iată că trecem și prin această primăvară, din nou fără Nichita Stănescu mai frumos și mai sfîrșit decît înainte, mîntîndu-se în jurul cîntecului și al poeziei, și mai puțin de la iva și o mînt de om care din simplitate erudită a avut darul dumnezeiesc de a împleti o canună de artă și nestemate. El scria continuu poezie, aceasta era starea lui naturală, iar unii om care n-a știut în viața sa să scrie, numai bine cultura română curve-să și-a aduce mereu la mormînt lălele salbăre, stînjene și roze de mai. Un astfel de om a fost, este și va fi mereu Nichita Stănescu, întrucît în lebădă dîntătoare care plutește pe sub cîntecul de inimă al umanității, culbărîndu-se pe veci între trestie și limbă română.

Corneliu Vadim Tudor

REMEMORĂRI

Două ceaiuri

Am organizat nu de mult un ceai pentru fiica mea fiindcă toți colegii ei au dat ceaiuri și evident că nici eu nu puteam face excepție. E inutil să descriu cîtă alergătură m-a costat chestia asta în aparență simplă.

Cînd am găsit peși, (băutură absolut scirboasă cu gust de iod), n-am avut sticle și pînă m-am dus după sticle nu mai era peșii. Apoi a urmat problema cazei/omului. Trebuie musai să împrumut o seală uftonului răcnet cu boxe puternice discomatoare de gomarii și casei cu muzică disco care-l fulgeră șira spinării. Și a mai trebuit să mut mobila din camera de să ai abie loc pentru zbeugălia. Am făcut sul covoa-

mi-am periat cu sîng coșumul de haine și, fiindcă stăteam într-un cartier al orașului, am lăsat să stea decît unli vecini bicicletei lui veche dar bine usă. Cu banii mei și al celorlalți băieți invitați a fost cumpărată o sticlă de rom Jamaica. Acelorl avea o cameră în centru cu o mică debara cu șlucja ca bicicletă. În aceeași debara dăduse foc de cu seară lămpii de petrol deasupra căreia așezase o oală în care apa începu să clocotească. Restul depindeților sanitare erau în fundul curții.

Și mai avea actorul un patefon cu arc împrimutat din recuzita teatrului și pe în jurul mării și lăle cu tangouri langușuri și pe în jurul colț al camerei pe un fel de ladă acoperită cu riază așezase șase pahare despecchiate și un mozman de biscuiții de culoare incertă. Noi am fost patru perechi, opt persoane adică și cînd a venit rîndul să sorbim ceștul îmbunătățit cu picături de rom subsemnatul și garda am fost doi doi cîni de tablă cu zmalț sărit. Nu ne cunoșteam partenerete care erau muncitoare trioteze la o filatură din oraș și înainte de-a începe dansul, din lînea de conversație, sorbeam preocupat lichidul dulce aromă în jurul nostru zece cîni cu ceai, partea mea, și am dansat de o sută de ori tangouri care ne sfîșia tuturor inimile și se numea: „O Mariana, o, mică dulce Mariana...”. Eram încălțat în bocanci cumpărați pe puncte, din lipsă de alte încălțări mai comode, și în colț deșertic un bărbănt de cui care-mi dădea dureri năpraznice. Spre zorii zilei am condus-o pe partenera de dans pînă în cartierul ei, pe ghidonul bicicletei, și mi-a fost rusine s-o întreb cum o cheamă. Pe drum un afurist de milițian m-a oprit și mi-a cerut permisul și actul vehiculului — nevîndu-le, m-a dus la circ, mi-a ars un proces verbal și mi-a confiscat bicicleta cerînd să-i vin a doua zi cu cele două doveditoare. Și am ajuns acasă în cartierul meu de pe malul Muresului cum pe la orele zece dimineață, și mama și bunica au venit să mă ajute să mă îmbrac în haine de noapte. După ce a tras linia și a adunat a zis sentențios: „Bătă-te puterea lui Dumnezeu de vandro. Mai bine stătea ai că cumpărăm ceai de treizeci de lei, două kilde de ceai cumpărăm și ne-ar fi ajuns pînă la moartea mea...”

La toate acestea m-am gîndit stînd seșterat în bucătărie ca un călugăr pe lângă postul de patruzeci de zile în timp ce dîneala casei-fofonul împrumutat de la un prozator cu pipă urla demențial datorită celor două boxe. Vecinii exasperați începură să bată metodic în țevi uftind înțelegerea, iar invitații plecară acasă, comandînd taxiuri, investimînți în blugi și salvari, rînd pe rînd, abandonînd sticle de pepsi și alte ceai și fără să-și manifeste dorința de-a mă cunoaște și-a roșii uh „la revedere” convențional și, mai ales, fără să consume o picătură de ceai...

Mircea Micu

alexandru ivănescu

Poem

I
Sint cheia orphyck
a tuturor timpurilor existenței mele —
unică, nesfîrșite, și care se repetă mereu.
Iată-mă, orice aș face
sint complice mereu nedorit
(uneori chiar propriu-mi Herostat).
Și umbli prin mine ca Diagene
cu lampa aprinsă în plîină zi...
Desenez pe nisip teoremele lumii
în timp ce soldatul străin îmi io viața.
Dar neamurina mea nu vine de-acolo,
ci din curcuto pe care singur mi-o fierb
cu un saup pedepșit să porcurgă
drumul lui Tantol la nesfîrșit...

II
Zei dorm și nu se gîndesc la nimic.
Miine vor avea din nou sebor —
se vor certa și plini de potimi
vor hotărî destiniul munitiorilor pentru
a doua zi...
Pe mine mă vor condonna să scriu poeme
și poate chiar să iubesc.
Apoi, retrasi în necuprinsele lor încăperi,
vor ride-ni hohote

III
Și iată, am încercat să forțez
mino destiniul meu poetic.
Muzela mă ceartă din cînd în cînd
și foarte rar mă alintă.
Definiii doar mă solvează
aruncîndu-mă la mal...
Oamenii nici nu mă iau în seamă,
în cazul cel mai bun mă acoperă cu
prundis.

Iar eu îmi fac locuința de piatră
și ascult de-acolo, din hrubă, clocotul
și cîntul sirenei care azi vrăjește rotundul
soare și știrbită lună.

Apoi îl legău
și mi-i aduce în pragul casei.
Eu mă bucur și fac din ei femeie.

IV
Patul meu, în care-ai fost asnoapte,
lu cea mai frumoasă grădînă din lume...
Luna, printre crengi, se îmbotăse și eu —
cînta ca o ulică

V
Acum e o simplă barcă
ce lunced din loc în loc...
— Aș fi putut să te inec — îmi spune,
și ride legănat de talaz.

Iar pe mine mă cuprinde din nou rîul de mare
și mă deare capul cuplmit
precum pe Zeus cîndva...

O carte despre H. G. Wells

deși părea la un moment dat că va deveni unul dintre puținii noștri prozaatori specializați în literatură SF (poate chiar singurul dintre autorii consacrați), Mircea Oprîță a oferit în ultima vreme probe ale faptului că intențiile sale literare sînt mult mai complexe. Astfel, el s-a dovedit a fi un autor avizat de antologii SF, dar și un bun prozator orientat către observația socială (romanel ironic Cîna cea mai lungă, 1983, nu are nici o legătură cu anticipația). În fine, monografia editată de Editura Albatros (1983) arată în chip convingător că Mircea Oprîță posedă energia și mijloacele pentru a se ilustra în istoria literară; această carte a obținut două premii: al Asocierii Scriitorilor din Cluj-Napoca și al revistei „Știință și tehnică”.

Metoda critică folosită în H. G. Wells, Utopia modernă este cea tradițională (și convenim a denumi astfel un mod critic dominat de „analiza cugetată” a lui Lasson), dar sînt urmate și unele sugesii metodologice mai recente, cele mai vizibile fiind derivate din structuralism. Teza fundamentală, vîrînd a fi de proveniență croșească, coneră într-o disociere între retorica și poezie. Mai iată, remîntînd la criteriul prezentării cronologice, autorul trece în revistă partea cea mai posibilă a operei literare și jurnalistice a lui Wells, anume cea legată de doctrina argumentării (ceea ce a unei esaturii ideologice. Analizind cu meticulozitate ideile teoretice ale „utopiștilor moderni”, monocraștul le descoperă neajunsurile, dar și calitățile (acestea din urmă aflîndu-se într-o peță inferioritate, de natură să favorizeze o tot mai accentuată alunecare în utilizare a respectivelor teze). La conculzi aceluiașor, prezintă Mircea Oprîță și atîcme cînd analizează utopiile, adică aceluiașor romane și proze scurte unde Wells prezintă un vîtor „ameliorat” conform convingerilor sale socio-politice.

Scriind despre Wells, Mircea Oprîță scrie însă și despre genul SF. Alături de remarcabilele analize și generalizări legate în mod direct de opera avută în vedere, referirile la unele dintre marile probleme ale genului anticipatî constituie a doua rucită a cărții sale. În mod semnificativ, termenul de science-fiction apare pentru prima oară în carte la pagina 236, pînă atunci fiind preferată termenii legați de noțiunea de utopia. Atunci cînd vorbește despre judecățile care l-au nedreptățit pe Wells, autorul (el însuși, ca oricare dintre bunii autori de proză SF, parțial „beneficiar” al unor prejudecăți introductiv analoge) găsește formulări exacte: „Poate cea mai periculoasă prejudecată gravînd în jurul utopiștilor moderni — periculoasă pentru că îl trivializează opera, o aruncă din vîrful condului dincolo de frontierele literaturii, prin referiri oricărui nivel de profunzime și al oricărui sugestii estetice — este cea care declară romanele literare ale lui Wells literatură „populară” în accepția peiorativă a termenului. Cînd se însoțeste snob de grîmăsa caracteristică disprețului, opinia această emană de la rafinată insulă de imperfecțiunile stilului (reale unele, inventate altele) și de «vulgăritatea» unei formule înșelătoare (romantul de aventură), căreia i refuză aprioric șansa sublimului”.

Voicu Bugariu

CUMPĂNĂ
Așchii

I. O carte agărată recent (Al doilea război mondial. Acțiune militară, politică și diplomatică. Cronologie. Ed. Politică) semnata de Leonida Loghin ne face să luăm, după aproape o jumătate de secol, marteori stopești în împărțirea lumii ca pe un șir de căștri marile și micile puteri imperiale. Strădăniile de a păstra Balcanii și partea noastră carpatică în afara focului mării conștrăngărilor sînt scrierile esecului. Pentru a avea acces la simplitate petroliifere românești, Hitler sprijină acțiunile criminale de împotriva a serbilor și României. Războiul cuprinde riuri, mări, oceane, continente, marile puteri își vind și își împrumută arme în echival unor insule și al unor peninsule. Viețile oamenilor nu mai sînt decît niste cifre din care bătăliile muscă lauzarea. Hărțile se schimbă peste noapte într-un ritm incredibil fără să fie întrebăți istoricii și geografii. Destul dictatorial își aragă forțe geologice pentru a șterge de pe fața pămîntului grăni, relieful, orașe, destine.

Însoțirea armelor a însemnat pentru români lucrul cel mai firesc: declanșarea revoluției de eliberare socială și națională. Copiii, nepoții, strănepoții neșterii trebuie să cîștate, trebuie să se jasec, trebuie să zîmbească, trebuie să aibă zilele acestei lumi de partea lor.

II. Silviculură. În medie, poimii fructiferi trăiesc mai puțin decît cei neroditori.

III. Jocal stilistic nu exclude gravitatea — doar o amină; și au o amină la nesfîrșit.

IV. Ferește-te de discipoli: ei sînt vîntorii tăi adversari.

V. Das e carte pentru un tîiu (de carte).

VI. Rucul de a nu te mai putea referi la altceva decît la lucrul la care te referi.

VII. Murica anonimă spune că pierdă șase cîi cîștigă un popor.

VIII. Războiele au existat înainte de nașterea acestui copil. După ani de zile, pe nesimțite, se va gîndi la ele ca la propria lui istorie. Biologii spun (și nu vreau să-mi cred pînă la capăt) că ontogeneza repetă filogeneza, că transformările unei filite vii de la stadiul de embrion pînă la stadiul vieții, oglîndește procesul evoluției formelor organice de cînd există viață pe pămînt.

IX. Ehei, de cîtă vreme și-au dat seama oamenii, după rotunjimile femeii, că pămîntul este rotund, dar faptul că pămîntul „era” rotund rămînea o chestiune intimă.

X. În copilărie, aveam vreo zece oi pe care părinții le țineau la iernat în curtea noastră. Într-o primăvară, dădeam drumul unli berbecuți, mă așezam în fața lui frunte la frunte și-l învîntam să împungă. Tatăl nu mă lăsa („Nu-l învîntă, mă, să împungă și le-mungă pe tine!”) dar cum îl prîndeam că nu a acasă se hideam usita berbecuțului. Cînd l-am adus din nou la începutul iernii, creșcuse, era ditumul cîrfaș și cum m-a văzut și-a înecordat grumazul. L-am lăsat închis în țărul lui.

George Alboiu

ION BĂDUCU

Rescrierea

De puțin
mi-a zis înțeleptul:
dionisos n-a pînas niciodată
dionisos trăiește în orice fapătură
neastîntă locă de mînt
care cumește lanții și lățul
dionisos nu poate fi prins
— și-am scos sarpete din sin
și l-am așezat pe iarba:
era mori de puțin
„dionisos n-a pînas niciodată
dionisos nu poate fi prins”
în absența-mi repășii
bănușul labirintul

cînd marea pe obras
și vîntul în plopi
întoarcă fața altcuiva spre tine
nu ieșide ochii:
poate vrea să rămînă liber

cînd se-aprind făclii
în ceruri și-n ape
stringe piatra în palmă
și slobode vorbele:
în tine dorm atîția

cînd cîmpul e alb
și-n eugeț cer senin
nu ulia: marea și vîntul
sînt părinții tuturor viselor
rescrierea numai învinșii o pot fălmăci

PSEUDO-CULTURA PE UNDE SCURTE

De la metoda rupturii la retorica «echilibrului» (I)

Pe la începutul anilor șazeci, cînd literatura română dădea semne izbitor de ce se orînduia în scrierile verificate ale tradiției, grupul „diverșioniști” și „Europel libere” începu și el să dea semne, nu mai puțin izbitor, de „incomveniență”. Nu e vorba, pînă la acea dată ocaziile acestea nu fuseră multe și mișcările de grînet întreprinse de acela pot fi revelate mai ales prin examinarea programelor din ultimele două decenii; douăzeci de ani grei pentru diversivune.

Cînd ea fi studiat tabloul tezelor „Europel libere” de prin 1960 și chiar de mai înainte și-ar fi putut închipui, călăuzit poate de nalvitate, că odată ce „epoca modelului unic” s-ar fi sfîrșit, nimic nu ar împiedica diversivuna să semnalize în pozitiv această reformulare, din toate punctele de vedere pozitivă „Tradiționalist”, chiar „protocronist” (precum s-a observat), certînd pe români că nu aplează, așa cum ar trebui, la „clasiici” și li lasă numai în bibliotecile pecculete, „Europa liberă” trecu, (îndată ce aceste idel devinră și ale literaturii promovate în România), pe cu totul alte poziții, exhibînd un soi curios de amnezie care se explică poate prin sentimentul că vorbele zboară și documentul lipsește. Documentele însă, cel puțin unele, s-au păstrat, nici Virgil Ierunca și nici Monica Lovinescu (care se născuă printre veterani diversivunii) nu au avut prevederea să nu publice, negru pe alb, ceea ce spuseseră acum treizeci și ceva de ani, poate chiar douăzeci. O filosofie a revizuirii (care se știe de unde vine) se pușe în lucrare nu doar la aplicația asupra cite unui autor, ea ajunse chiar și pînă la modificarea principiorilor.

Acasăă corecție a optiorilor începu îndată după 1965 și înaintă treptat pînă după 1971, înfățișîndu-se mai apoi ca un proces în continuă adaptare, întoalzeana aplicat împotriva doctrinei literare românești celei mai interesante. Așadar, înalnte de 1970, grupul diversivonișt abandonase „tradiția” și pe „clasiici” (deși nicio-

terioară o eliminase ori încercase fără succes s-o elimine (adică aceea a „specificului național”); în loc să se așeze în cadrele ei sigure, literatura română era împinsă (și la această diversivuna lu protestă, ba dimpotrivă) către o sincronizare cu totul înconformă cu necesitățile ei de constituție spirituală. Acest mic curent pseudo-lovinescian se potrivea în efecte cu antilovinescianismul programatic, însă de natură sincronistă, al epocii proletcultiste (exclus din doctrină, E. Lovinescu era, cu toate acestea, înțreținută de către dogmaticii, numai că prim-tor confuzie de puncte cardinale). Pe acest canal ideologic, anti-național prin teza sincronizării forțate indiferente la obiect, era cu puțință să se producă joncțiunea celor două forme de dogmatism, determinate istoriceste, acela „imediat posibil” și acela, ca să zicem așa, contemporan. Acest moment se produse fără piedici numeroase și unli dintre vechii apologeti al dogmatismului ajunseră la „Europa liberă” și în grupul ei (cazul Popper este cel mai semnificativ, deși nu e singur). Odată cu această coalitție „preocupată” înecă și în mediile diversivunilor începură să apară cele mai stralni reconsiderări de pozitii, multe din ele a propos de autori, cunoscuți pînă atunci în exclusivitate pentru un soi de operă hagiografică și treții, prin cine știe ce minune, la realitatea... diversivoniștă. Imaginea ultimilor douăzeci de ani ai grupului diversivonișt, de aceea, o continuă alăturare de contradicții.

Înă și de eșecuri: îndată după 1965, tendințele „Europel libere” mergeau către prospectia forțelor noi, către o abstractă „generație tînără” care (am citat acestea) era convocată „să se trezească”. Aceste apeluri nu ajunseră decît aza-reori unde trebuia și, la un moment dat, Virgil Ierunca simți că trebuie să renunțe la o campanie de „lămurire” care nu avea nici un efect (ea va reveni, o spune Virgil Ierunca, abia în 1977): apărea, s-ar zice, o „nouă gardă a compromisiului”, „Compromisii”, și încă de înalt nivel estetic, era și acela practicat de Eugen Barbu (simpatizat o clipă de diversivoniști, pe cînd prozatorul vizita, în 1968, Parisul, și pus, mai apoi, la stîlbul infamiei, cînd omul începu să polemizeze cu el); „Luceafărul” nu dădea semne că ar putea să ilustreze în vreen fel tezele evaziunii și ale unei direcții anti-românești. Evaziunismul însuși, considerat o vreme regula estetică eliberate de dogme, întimpină o rezistență conjugată și un adversar redutabil precum Paul Anghel. Nimic nu păfea să încurajeze operațiunile diversivunilor: la începutul anilor șaptezeci ea simțea că este momentul să creeze un șoc.

Artur Silvestri

rele și mi-am luat adio de la parchetul dat cu palux și obosit cu un maratonist începu să aștept invitații ce-și anunțaseră sosirea în jurul opei ost seara.

După ce am dat un tur diplomatic la etajele inferioare și superioare pentru a anunța vecinii asupra plăcerii pe care trebuiau vînd nevîrînd s-o accepta, am aruncat un ultim ochi de control peste masa așezată într-un colț al camerei, (singurul mobilier de altfel), pe care se lăfăiau tot felul de minuri apetisante. Săfăiut să rămîn în bucătărie spre a nu întîmîna invitații m-am așezat pe un scaun din fața uftonului, și după ce am primit și ultimul ceai al adolescenței mele.

eram în ultimul an de liceu și un prieten mai mare care făcea figurația la teatru a organizat la domiciliul său de burlesc un asemenea ceai.

Am făcut tot ce de cinci lei primii de la bunica din pensia ei de văduvă de război,

A.I.T. 1985 participare, dezvoltare, pace

Raportul valorilor

Vreau să trăiesc într-o lume în care să nu mai existe excomunicări. Vreau să trăiesc într-o lume în care ființele umane să fie pur și simplu oameni...

lui, expunându-și convingerile în această universală luptă pentru pace. În acest fel, cultura și lupta pentru dezarmare sînt două entități strins legate...

„Lupta pentru dezarmare și pace în lume extrem de importantă și urgentă care nu poate fi nicicând disociată de procesul dezvoltării sociale și de bunăstarea întregii umanități...

„Lupta pentru dezarmare și pace în lume extrem de importantă și urgentă care nu poate fi nicicând disociată de procesul dezvoltării sociale și de bunăstarea întregii umanități...

Cristian Unteanu

LITERICA BULGARĂ

KLIMENT ŢACEV

Vechiul prieten

Ai venit tu. Cerul fără nici-un nor. Ai mai gănit, mai albastru se face. Și un vorbim... Și timpul trece-n zbor...

Ploaia

Și astăzi ploaia s-a surpat din nou. De zile toarnă parcă sport și cerul și apa se strecoară prin panouri, pirițele brăzdează șantiul.

Și toate cite mă durea mai ieri, le-am și uitat, nimic nu mă mai doare. Neliștiu-le mele-cu fost păreri. Și ai avut dreptate nu orare!

E seară-acum. De oboseală frint, îți zboară gîndul către cei de-acasă. Nici-un băiat nu scoate vreun cuvînt, culcați, și prădă visului se lasă.

Îți simt fierbințe mîna-n palma mea. Nu ți-am văzut-o eu atunci întinsă... Și am plecat... În rîul ce veghea, cădea grabită noaptea, ca prelinșă...

A mai trecut o zi. O zi de plumb și nici mîncarea n-a fost prea gustoasă. În timp ce vîntul trece prin porumb, baraca noastră noaptea o opasă.

Acum stau singur, amezîț. Și mut... Sub mine-nfiorat adormoe lutul. Am stat un timp... Din suflet am tăcut... Și-n locul nostru a vorbit trecutul.

Se-aude-afară-al stropilor semnal, cite-o țigară licărește ierăsi, cînd cineva tîșnește vocal : — m-am săturat de-oțetă somn, tovarăși!

Ca și la noi

Carpaticele plaiuri mi-amintesc de plaiul meu balcanic bulgăresc.

În românește de Valentin Deșliu

În ceața dimineții argintoașe în țipă ciocăniți lute bate, iar cîntecul gănelor frumoase din somn trezește adormite sate.

Bogdan Stîhi : „În port”

De cite ori nu am văzut în zori la noi cum ies țărani în cîmpie împănîndu-și de atîtea ori inalta lor stăpînă bucurie.

Și-această mîmă aspră de țărani ce-mi strînge mie mîna cum e criță și fata zimboțoare-am întîlnit-o pe undeva la mine pe Marita...

Trezit e-orășu-n vîiet de tramvai, pe străzi pomeste lumea-n lung șirag, privesc din geamul meu și-aud un grai străin, necunoscut și totuși drag.

Și înteleg aproape tot ce zic, căci zori-aci ca și la noi sosește : cu grîji pentru copilul cel mai mic și cu dispute-n ton prietenesc

seu cu discuții grave duse-n șoapte ce gîndurile toate-și răscolesc ori le trezesc din somn și peste noapte căci ele-și în somn te urmăresc.

Prieteni dragi, pămîntul românesc cu-al țării mele îl asemiuesc

și cînd de voi, de țară-mi amintesc, un dor începe să mă răscolească, Balcanul meu cu glasul-i haiduceșc mă cheamă-atunci la vatra părintească.

Dar cum pomesc cu oamenii la drum și-aud sunind sirenele înalt, eu simt cum merg cu mine-n rînd și cum prieteni, frați mă însoțesc pe-astalt

și parcă sînt printre al mei, în țară, în fabrică, în mină, pe cîmp... văd schelele și-un ulm ce se-nfioară și steagul fluturînd pe primărie...

Aicea-s toate ca la noi și-mi amintesc de plaiul meu, de tot ce-i bulgăresc.

CULTURA ROMĂNEASCĂ ÎN LUME

LA BARBICAN Centre din Londra, de pîlă a fost organizată o seară de poezie românească, prilejului de lansarea a două volume de traduceri din opera scriitorului Marin Sorescu...

LA INSTITUTUL DE studii române din Roma a avut loc o masă rotundă asupra unor aspecte ale culturii și civilizației daco-romane în țara noastră...

CU CAZIA Inaugurării sezonului turistic 1985 la Bazinul român din Berna a avut loc o întâlnire cu reprezentanții mijloacelor de informare în masă din Elveția...

LA SEDIUL Bibliotecii române din Roma a avut loc vernisajul expoziției de pictură a artistei Gabriela Pătușe-Drăguț. Manifestarea, la care au participat oameni de cultură și artă...

„Un parfum de România”

Originalitatea Universității Lyon III — Jean Moulin constă în locul cu totul privilegiat acordat limbii române : ea a fost introdusă ca materie obligatorie în programul studiilor de romanică...

— Acest privilegiu se datorează voinței dirze a actualului Președinte al Universității Lyon III — Jean Moulin, domnul Jacques Goudet, românist pasionat, responsabil național al studiilor de română de la Marea Școală de Educație...

— Deci rămîne destul loc și pentru multe revelații! Cum și caracteriza (re)învierea cu publicitate?

— În pas în plus spre cunoașterea, din partea lor a valorilor fundamentale ale cîntecului și poeziei românești, și un pas în evoluția mea interioară.

— Mărturisesc spectatorilor craioveni, că i-aș „șperț” pe francezi cu literatură autohtonă și poezie românească?!

— I-am impresionat... Iar în discuțiile interesante pe care le-am avut după spectacolele de muzică și poezie, tinerii francezi erau realmente uimiți de frumusețea poeziei române în tălmăcirii diverse — de la rafinatul Romulus Vulpesco...

— Privite de la Lyon, lucrurile cu adevărat importante ce le aveți de făcut aici, la Craiova, își pierd cumva dimensiunile și contururile reale?

— Nu dimpotrivă... De fapt, acolo, printre străinii, într-o limbă cu totul specială, gîndurile te frămîntă în continuare și te gîndesc la ce ai de făcut acasă. Adică, cel puțin, așa am făcut eu...

— Nu dimpotrivă... De fapt, acolo, printre străinii, într-o limbă cu totul specială, gîndurile te frămîntă în continuare și te gîndesc la ce ai de făcut acasă. Adică, cel puțin, așa am făcut eu...

Convorbire realizată de Ion Jianu

SPORT

Sub plopii de la Tismana

altăieri umblam cu pictorul Constantin Piliuță pe sub niște palti, în căutare de arari și frașii sau alți câini buni de îmbrățisat. Ne bucuram...

mai plin de măreții din România (știți eu toți care e ala), însă beau cu plăcere picăturile de lumină pe care echipa militară le semăna...

— Mă tu cu cine ești, l-a întrebat Pil, cu Steaua sau cu Dinamo? — Eu sînt cu mama, nene, a răspuns ala micu' — și la vorbele astea, sunind a cîntec și a porneală, am apucat pe hotărul unde se beau vedre de țuică în trește picătească...

Sportul studențesc a luat bătaie la Oradea. Salutări peste muni la Horia Cosma și reviste Familia și nimănu altcuiva. Toți prietenii noștri fac parte din desfășurarea duminicii. E cazul, prin urmare, să vă spun că mi-e dor să văd Rapidul ajuns în pogoaane cu țarbă grasă și vinuri lînce.

Balcanice

LILIANA DIRIAN

Partea nordică

Cînd goliul adevăr nu poate Ore în șir Să se strîmure în trunchiurile vii prin care Aerul va curge aiudoma cuvintelor Intr-o frază Iar ecoul echemărilor se aude încă de la poalele muntelui

Cîinii lui Esop

Descoperiră-ntr-o zi un trup care plutea Pe mare. L-au privit de mal. Se gîndiră Și hotărîră : vor sorbi apa. Vor mîșora întînderea, se vor apropia de el Pe drum de uscat. Se înceară. La fel și tu te apropii de alea și vorba-ți Sorbind calea, apa, directia...

Identificare

Itați, ea în fața unei revelații : Zis-am Și mi-am salvat sufletul. Pină atunci : Robinson își va mări insula.

În românește de Dumitru M. Ion

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef : Nicolae Dan Frunțelată, Mihai Ungheanu (redactor șef adjuncți), Gheorghe Suciuc (secretar responsabil de redacție)

REDACȚIA : București, Piața Scintei nr. 1, tel. 17 32 09

ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei nr. 115, tel. 80 74 98

Tiparul executat la COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘCINTEI